

Vilmorus Ltd.

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT	629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04	UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
OŚRODEK INFORMACJI	693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23	00 - 503 W A R S Z A W A
		TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET	http://www.cbos.pl	E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/54/2000

POLACY, CZESI I LITWINI O KORUPCJI

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, MARZEC 2000

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Po raz kolejny trzy ośrodki badawcze: polski CBOS¹, czeski IVVM i litewski VILMORUS², przeprowadziły badania opinii społecznej na wspólny temat, tym razem dotyczący korupcji. W przypadku Polski temat ten okazał się bardzo aktualny, ponieważ kilkanaście dni po zakończeniu realizacji naszego badania Bank Światowy ogłosił raport o korupcji w Polsce, przygotowany na zlecenie rządu Jerzego Buzka. Z raportu tego wynika, że zjawisko korupcji występuje prawie na wszystkich szczeblach władzy, w wymiarze sprawiedliwości, policji i innych instytucjach życia publicznego. Pod koniec marca swoje wnioski dotyczące korupcji w Polsce przedstawiła również Najwyższa Izba Kontroli. Potwierdzają one spostrzeżenia zawarte w raporcie Banku Światowego, pokazują też niektóre mechanizmy sprzyjające korupcji oraz sfery szczególnie korupcjogenne.

Wprawdzie wspomniane raporty zostały ogłoszone po zrealizowaniu naszego badania, jednak publiczne dyskusje o korupcji toczą się ostatnio w Polsce częściej niż w poprzednich latach. Analizując prezentowane niżej dane należy więc pamiętać, że różnice w postrzeganiu korupcji w poszczególnych krajach mogą wynikać nie tylko z natężenia tego zjawiska, ale także w bardzo dużej mierze z częstotliwości poruszania tego problemu przez środki masowego przekazu.

Respondenci w Polsce, Czechach i na Litwie oceniali, czy - ich zdaniem - w czasie sprawowania władzy przez obecne gabinety rządowe zjawisko przekupywania urzędników państwowych nasiliło się czy też ma mniejszy zasięg.

¹ Badanie CBOS zrealizowano w dniach 1-8 marca 2000 na próbie liczącej 1369 respondentów.

² Czesi przeprowadzili sondaż w dniach 28 lutego - 6 marca (N=1045), a Litwini w dniach 2-5 marca (N=1010).

Tabela 1

Czy, Pana(i) zdaniem, w okresie sprawowania władzy przez obecny rząd, korupcja i wykorzystywanie wpływów dla prywatnych korzyści:	Polacy	Litwini	Czesi
	w procentach		
- wzrosło	71	45	32
- nie zmieniło się	14	34	47
- zmniejszyło się	3	10	8
Trudno powiedzieć	12	12	13

O wzroście korupcji i nasileniu zjawiska wykorzystywania władzy dla prywatnych korzyści, najbardziej są przekonani Polacy – uważa tak prawie trzy czwarte badanych z naszego kraju (71%). Podobnego zdania o demoralizacji urzędników państwowych w swoich krajach jest niespełna połowa Litwinów (45%) i co trzeci Czech (32%).

Zarówno w Polsce, jak też na Litwie i w Czechach niewielu respondentów sądzi, iż w czasie sprawowania władzy przez obecne rządy zjawisko korupcji zmalało. W Polsce opinię taką wyraża zaledwie 3% badanych, na Litwie co dziesiąty respondent (10%) i prawie tyle samo (8%) w Czechach.

Niemal połowa obywateli czeskich (47%) uważa, że w ich kraju skala korupcji w omawianym okresie pozostała bez zmian. Tego samego zdania jest 34% Litwinów i 14% Polaków.

Polacy mają najbardziej radykalne i surowe oceny dotyczące nasilania się korupcji w okresie sprawowania władzy przez obecny rząd. Tak krytyczną ocenę wydali jeszcze przed ogłoszeniem wspomnianych raportów o korupcji. Dokumenty opracowane przez Bank Światowy i NIK potwierdzają opinię społeczną w tej kwestii. Nie jest jednak wykluczone, że Polacy dlatego częściej niż Litwini i Czesi dostrzegają problem korupcji, gdyż w naszym kraju prowadzone są dość liczne dyskusje publiczne na ten temat. Badania opinii społecznej wskazują jedynie na różnice w stopniu percepcji danego zjawiska, a nie na różnice w jego rzeczywistym natężeniu.

Opracował
Arkadiusz SĘK